

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA
1.2 Facultatea	Autovehicule Rutiere, Mecatronică și Mecanică
1.3 Departamentul	Mecatronică și Dinamica Mașinilor
1.4 Domeniul de studii	Mecatronică și Robotica
1.5 Ciclul de studii	master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Ingineria sistemelor mecatronice - (masN1)
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	2

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Proiectarea optimală a sistemelor mecatronice		
2.2 Titularul de curs	<i>Conf.dr.ing.Olimpiu HANCU, email: Olimpiu.Hancu@mdm.utcluj.ro</i>		
2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect	<i>Conf.dr.ing.Olimpiu HANCU, email: Olimpiu.Hancu@mdm.utcluj.ro</i>		
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1
2.6 Tipul de evaluare			examen
2.7 Regimul disciplinei	Categoría formativă		DA
	Opționalitate		DI

3. Timpul total estimat

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care:	3.2 Curs	2	3.3 Seminar	0	3.3 Laborator	0	3.3 Proiect	1
3.4 Număr de ore pe semestru	42	din care:	3.5 Curs	28	3.6 Seminar	0	3.6 Laborator	0	3.6 Proiect	14
3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru:										
(a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe										28
(b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren										
(c) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri										26
(d) Tutoriat										
(e) Examinări										2
(f) Alte activități: consultatii										2
3.8 Total ore studiu individual (suma (3.7(a))...3.7(f))					58					
3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8)					100					
3.10 Numărul de credite					4					

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	Cunoștințe și competențe generale în domeniile: Sisteme mecanice, Sisteme electrice, Senzori și actuatori, Dinamica, Controlul sistemelor.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs, tabla, cretă colorată, proiector multimedia
5.2. de desfășurare a proiectului	Laborator de specialitate prevăzut cu echipamente specifice lucrărilor descrise la punctul 8.2

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	Cunoașterea principiilor constructiv – funcționale și de utilizare practică a sistemelor inteligente, precum și a unor metode avansate de control. Utilizarea eficientă a mediilor de lucru informatice pentru proiectare, modelare simulare, control și testare a funcționării și exploatarea sistemelor tehnice complexe specifice domeniului Mecatronică și Robotică Capacitatea de a concepe produse mecatronice complexe, prin abordarea simultană a subsistemelor mecanic, electronic și informatic.
Competențe transversale	Îndeplinirea activităților ingineresti multidisciplinare complexe, cu conștientizarea corectă și completă a condițiilor de finalizare a acestora inclusiv în prezența unor factori potențiali de risc. Să înțeleagă importanța aspectelor economico – financiare în toate fazele proiectării precum și impactul soluțiilor ingineresti în context social.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea de cunoștințe și competențe referitoare la proiectarea sistemelor mecatronice, definită ca abordare integrată și optimă a procesului de proiectare.
7.2 Obiectivele specifice	-cunoașterea și aplicarea metodelor unificate de modelare a sistemelor mecatronice: formalismul Lagrangean și Hamiltonian; -modelarea, simularea, proiectarea conceptuală și controlul structurilor mecatronice utilizând medii software specifice; -proiectarea integrată și optimă a structurilor mecatronice: modelare matematică, tehnici curențe de control a mișcării/forței, tehnici de control optimal, analiza performanțelor sistemelor mecatronice, tehnici de optimizare a performanțelor sistemelor mecatronice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
C1. Sisteme Mecatronice. Generalități. Structura sistemelor mecatronice. Studiu comparativ asupra sistemelor electrice, hidraulice, pneumatice. Avantaje. Dezavantaje. Proiectarea optimă. Medii integrate de proiectare.	2	expunerea, problematizarea, demonstrația, studiul de caz, brainstorming	
C2. Modelarea matematică a sistemelor mecatronice I. Principiul lui D'Alembert. Formalismul Lagrangean. Aplicații: sisteme electromecanice, pendulul invers, roboți seriali/paraleli.	2		
C3. Modelarea matematică a sistemelor mecatronice II. Formalismul Hamiltonian. Aplicații: sisteme electromecanice, pendulul invers, roboți seriali/paraleli	2		
C4. Reprezentarea sistemelor în spațiul stărilor. Forme canonice de reprezentare în spațiul stărilor. Transformări. Controlabilitate. Observabilitate. Liniarizarea modelului în jurul punctelor de funcționare.	2		
C5. Elemente de control optimal. Optimizare statică. Optimizare dinamică. Principiul lui Pontryagin. Aplicații.	2		
C6. Proiectarea sistemului de control. Controlul parametrilor de stare. Metoda alocării poliilor.	2		

C7. Proiectarea optima a sistemului de control. Controlul parametrilor de stare. Controlul optimal. Regulatorul liniar patrat (LQR).	2		
C8. Metode de control a miscarii in sistemele mecatronice Controlul în spatiul cuplelor. Controlul în spatiul operational.	2		
C9. Metode de control a fortei in sist. mecatronice. Controlul explicit si implicit al fortei. Transformarea unui controler de pozitie in controler de forta. Controlul rigiditatii.	2		
C10. Metode de control miscare-forța în sist. mecatronice Controlul hibrid poziție-forță. Controlul impedantei mecanice.	2		
C11. Tehnici de planificare a miscarii/trajectoriei. Programarea miscarii între 2 puncte. Programarea miscarii pe o trajectorie descrisa prin puncte. Programarea miscarii pe o trajectorie descrisa analitic. Influența strategiilor de planificare a mișcării asupra performanțelor sist. mecatr.	2		
C12. Proiectarea optima a sistemelor mecatronice Medii integrate de proiectare. Concepte de proiectare optima. Aplicatii.	2		
C13. Proiectarea optima. Sudii de caz Modelarea, simularea si controlul unui sistem servopneumatic. Optimizare. Modelarea, simularea si controlul unui sistem servohidraulic. Optimizare.	2		
C14. Proiectarea optima. Sudii de caz Robot paralel acționat hidraulic, Robot serial acționat electric. (Modelare, simulare, control, optimizare)	2		
Bibliografie 1. Dean C. Karnopp, Donald L. Margolis and Ronald C. Rosenberg - System Dynamics: Modeling, Simulation, and Control of Mechatronic Systems, Fifth Edition, Copyright © 2012 John Wiley & Sons, Inc., 2012 2. Geering, Hans, P., Optimal Control with Engineering Applications, Published by Springer-Verlag, 2007. 3. Layton, R.A., Principles of analytical system dynamics, Published by Springer, 1998. 4. Banerjee, S., Dynamics for Engineers, John Wiley & Sons Ltd, England, ISBN 13 978-0-86843-0, 2005 5. Ogata, K, (2002), Modern Control Engineering, Prentice-Hall, Inc. New Jersey, ISBN 0-13-043245-8, 2002. 6. Hancu, O., Cercetari privind proiectarea optima a sistemelor mecatronice, T. doctorat, UTCN, 2007. 7. Peter E. Wellstead, Introduction to physical system modelling, Academic press, 1979 (electronic edition)			
8.2 Seminar / laborator / proiect	Nr. ore	Metode de predare	Observații
P1. Modelarea si simularea sistemelor mecatronice I Medii de modelare, simulare, control si optimizare (Matlab, ControlDesk). Tehnici de modelare plecand de la ec. dif.	2	expunerea, problematizarea, studiul de caz	
P2. Modelarea si simularea sistemelor mecatronice II Determinarea ecuatiilor dinamice pentru un sistem mecatronic in baza formalismului Lagrangean. Implementarea modelului. Simulare Matlab-Simulink.	2		
P3. Modelarea si simularea sistemelor mecatronice III Implementarea modelului dinamic pentru plecand de la modelul geometric (CAD) al structurii mecanice: Utilizarea uneltelor Matlab/Simulink/SimMechanics pentru implementarea modelor; simulare Matlab-Simulink.	2		

P4. Proiectarea sistemului de control I Proiectarea unui controler (SFC) cu reacții de stare (asistat de calculator) pentru controlul variabilelor de mișcare.	2		
P5. Proiectarea sistemului de control II Proiectarea unui controler (SFC) cu reacții de stare (asistat de calculator) pentru controlul variabilelor de mișcare.	2		
P6. Optimizarea parametrilor miscarii in sist. mecatronice Proiectarea unui controler optimal (LQR).	2		
P7. Proiectarea optima a sistemelor mecatronice Utilizarea tehnicilor HIL (Hardware in The Loop) in procesul de proiectare a sistemelor mecatronice. Optimizarea performantelor sistemului.	2		
Bibliografie 1. Geering, Hans, P., Optimal Control with Engineering Applications, Published by Springer-Verlag, 2007. 2. Layton, R.A., Principles of analytical system dynamics, Published by Springer, 1998. 3. Banerjee, S., Dynamics for Engineers, John Wiley & Sons Ltd, England, ISBN 13 978-0-86843-0, 2005 4. Ogata, K, (2002), Modern Control Engineering, Prentice-Hall, Inc. New Jersey, ISBN 0-13-043245-8, 2002.			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Parcurgerea conținuturilor teoretice și a aplicațiilor cursului asigură competențele necesare proiectării optimale și integrate a sistemelor mecatronice, obiectiv de interes major în spațiul industrial, al cercetării și dezvoltării produselor și sistemelor moderne. Parcurgerea cursului implică elaborarea unui proiect, Proiectarea optimă a unui sistem mecatronic, utilizând metode și tehnici moderne de tratare integrată a resurselor sistemului și de optimizare a performanțelor acestuia.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare cunostinte teoretice Nota: T (notare de la 1 la 10)	Testare scrisă	50%
10.5 Proiect	Evaluare Proiect Nota: P (notare de la 1 la 10)	Evaluare proiect	50%
10.6 Standard minim de performanță Condiția de obținere a creditelor: $T \geq 5$; $A \geq 5$; Nota examen: $N = 0.5T + 0.5P$			

Data completării:	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
23.05.2024	Curs	Conf.dr.ing. Olimpiu HANCU	
	Aplicații	Conf.dr.ing. Olimpiu HANCU	

Data avizării în Consiliul Departamentului MDM

Director Departament
Prof.dr.ing. Mircea BARA

31.05.2024

Data aprobării în Consiliul Facultății ARMM

Decan
Prof.dr.ing. Nicolae FILIP